

Puhemies Pöttering haluaa puolalaisilta solidaarisuutta unionin muita maita kohtaan

Euroopan parlamentin hakee yhtä ääntä Venäjä-politiikkaan

Turun Sanomat, Strasbourg
VEIJO HYVÖNEN

Euroopan unionin pitää olla solidaarinen kaikkia jäsenmaita kohtaan ja puhua Venäjän kanssa yhdellä äänellä. Suomen puheenjohtajakaudella Lahden huippukokouksessa löytynyt yksimielisyys sai vahvistusta keväällä Samaran kokouksessa, kun EU-maat seisovat yhtenä rintamana Viron tukena patsaskiistassa.

Linja saa kannatusta myös Euroopan parlamentissa aina sen ylittä johtoa myöten.

– EU tarvitsee hyviä ja vakaita suhteita Venäjään. Koko mantteen vakaus on niistä kiinni. Mutta ongelmatilanteissa EU:n pitää olla yhtenäinen ja solidaarinen ja puolustaa kaikkia jäsenmaitaan. EU on perhe, korostaa Euroopan parlamentin saksalainen puhemies **Hans-Gert Pöttering**.

– Venäjä ei salli puolalaisen lihan maahantuontia. Tämä ei ole Puolan ja Venäjän välinen kiista vaan EU:n ja Venäjän välinen. Puola voi vaatia EU-mailta solidaarisuutta tässä tilanteessa. Sama pätee mahdollisiin energiakiistoihin.

– Puolalaisten tulisi kuitenkin muistaa, että solidaarisuus on kaksisuuntainen tie. Odotamme solidaarisuutta myös puolalaisilta, kun unioni päättää sille tärkeistä asioista.

Vaikea löytää yksimielisyyttä

Käytännössä yhden äänen löytäminen 27 jäsenmaan kesken on erittäin vaikeaa, varsinkin kun mailla on hyvin erilaiset lähtökohdat ja perinteet.

– Kuinka pitkälle voidaan mennä yhden maan intressien takia, kysyy europarlamentaarikko **Ville Itälä** (kok).

– Uusien jäsenmaiden rooli korostuu liikaa, jatkaa **Reino Paasilinna** (sd).

Lisäksi Saksalla on pitkät perinteet asioiden kahdenvälisestä hoidosta Venäjän kanssa. Suomalaismeppien mukaan tilanne on kuitenkin parantunut selvästi liittokansleri **Angela Merkelin** aikana. Merkel kerääkin kehuja puoluekannasta riippumatta: Saksa on toiminut puheenjohtajana määrätietoisesti.

Myös vanhojen jäsenmaiden omat edut ajavat usein EU:n tavoitteiden ohii.

– Ei EU:lla ole yhtä ääntä Venäjä-suhteissa. Pitää muistaa, että isoilla jäsenmailla on edustajansa G8:ssä ja YK:n turvallisuusneuvostossa, jossa ne ajavat oman maansa etuja, sanoo **Anneli Jäätteenmäki** (kesk).

– Iso ongelma on myös, että EU on ajautunut tilanteeseen, jossa se joutuu reagoimaan eteen tuleviin ongelmiin, eikä pysty johdonmukaisesti ajamaan omia tavoitteitaan.

Juhannuksen huippukokouksessa hyväksytyt unionin uusi perussopimus helpottaa Venäjä-suhteiden hoitoa. Sopimus tuo muka-



TS/Veijo Hyvönen

Yksinäinen toimittaja seuraa Euroopan parlamentin istuntoa Strasbourgissa. Euroopan parlamentti hakee yhtä ääntä Venäjä-suhteisiin. Tavoite ei ole helppo tuhansien puheenvuorojen, äänestysten, komiteamietintöjen ja julkilausumien talossa.

NÄIN NAAPURISSA



naan unionin ulkopoliittisen edustajan ja määränemmistöpäätöksen.

Uusi tilanne hankala kaikille

EU:n laajeneminen Itä-Eurooppaan on ollut herkkä asia niin uusille jäsenmaille kuin Venäjällekin. Unionin uudet itäiset jäsenmaat Puola eturintamassa tuntevat edelleen suurta katkeruutta Neuvostoliiton toimintaa kohtaan. Venäjä taas kokee etupiirinsä kaventuneen merkittävästi. Unionin laajeni silloin, kun Venäjä oli heikoimmillaan.

– EU:n yksimielisyys Samaran kokouksessa yllätti Venäjän. Uusi tilanne on erittäin hankala Venäjän johdolle. Venäjä on tottunut hoitamaan asioitaan kahdenvälisissä neuvotteluissa, sanoo Reino Paasilinna.

Paasilinna muistuttaa myös Venäjän tulevista vaaleista.

– Venäjä hakee seuraajaa Puti-



Hans-Gert Pöttering



Jacek Saryusz-Wolski

nille, joka on ollut erittäin vahva johtaja. Venäjän johto on myös huolestunut kansalaisliikkeiden aktivoitumisesta. Jos ulkopoliittinen tilanne kärjistyy, on todennäköistä, että Venäjä edelleen koven-taa asenteitaan.

Venäjä tuskin haluaa katkaista suhteitaan Euroopan unioniin. Itse asiassa EU on Venäjälle tärkeämpi kauppakumppani kuin Venäjä EU:lle. EU on Venäjän tärkein kauppakumppani, sen osuus Venäjän ulkomaankaupasta on lähes 53 prosenttia. Venäjän osuus EU:n ulkomaankaupasta on vain 7 prosenttia luokkaa.

EU-maat eivät tunne Venäjää

Suomalaiset mepit eivät anna hyvää arvostusta EU-maille asiantuntijoiden EU-kysymyksessä. Uusissa jäsenmaissa on tietämystä ja kokemusta, mutta kriittiset asenteet vaikeuttavat vuoropuhelua. Vanhojen jäsenmaiden edustajat eivät ole olleet järin kiinnostuneita Venäjästä, tosin viime kuukausina kiinnostus on kasvanut.

– Venäjä ei pidä yliarvioida, mutta vielä tyhempää on aliarvioida sitä, muistuttaa Reino Paasilinna.

– Euroopan parlamentissa uskotaan julkilausumien voimaan, mutta Venäjä-politiikkaa ei voi hoitaa aanelosilla. Tarvitaan aitoa vuoropuhelua ja käytännön toimintaa, korostaa Ville Itälä.

Aanelosten tasolla Suomi sai viime viikolla tukea puutullikiistassa Venäjän kanssa. Venäjä on uhanut Suomea ja muita Pohjoismaita korkeilla raakapuun tullimaksuilla, mikä näkisi pahasti metsäteollisuuden kannattavuutta.

Parlamentin hyväksymän mietinnön mukaan Venäjän tulisi ratkaista puutulliongelmat WTO:hon liittymisensä yhteydessä. Mietinnön mukaan Venäjä käyttää kaupapoliittisia välineitä ulkopoliittiseen tarkoitukseen tavalla, joka on

ristiriidassa WTO:n sääntöjen kanssa.

Ympäristöstä yhteinen asia

Yhteisiä tavoitteita voisi usean suomalaisemppin mukaan löytää ympäristöasioista.

– Itämeri on yhteinen meremme ja tärkeä kaupallinen reitti Venäjälle. Itämeren suojelu on EU:n ja Venäjän yhteinen asia. Suomi voisi toimia aktiivisesti Venäjän ja EU:n ympäristöasioiden kehittäjänä esimerkiksi kaasuputkihankkeessa, arvioi **Henrik Lax** (r).

Myös EU:n Pohjoisen ulottuvuus-hanke on herättänyt kiinnostusta Venäjällä.

– Venäjä on hyväksynyt ajatuksen pohjoisesta ulottuvuudesta ja maa on tulossa mukaan myös hankkeen rahoitukseen, sanoo Reino Paasilinna.

– Pohjoiseen ulottuvuuteen pitäisi kytkeä mukaan ilmastonmuutos, joka vaikuttaa rajusti nimenomaan maapallon pohjoisilla osilla. Venäjä kannattaa saada mukaan, vaikkei se helppoa olekaan. Suomen ja muiden Pohjoismaiden pitää olla asiassa aktiivisia. On turha odottaa vetoapua muilta, sanoo Anneli Jäätteenmäki.

Tämä on viimeinen osa Venäjän nykykehitystä käsittelevässä, kahdeksanosaisessa juttusarjassa.

Suomen hallitukselle EU:ta parempi arvosana

Turun Sanomat, Strasbourg

Suomen nykyhallitus sai suomalaismepeiltä paremman arvostuksen Venäjä-suhteiden hoidosta kuin Euroopan unioni. *Turun Sanomat* pyysi kaikkia Suomesta valittuja europarlamentaarikkoja antamaan kouluarvosanan Venäjä-suhteiden hoidosta niin Suomen nykyiselle hallitukselle kuin Euroopan unionillekin.

Suomen hallituksen arvostus nousi 7,4 (eli vastausten keskiarvo). Useat mepit korostivat vastaamisen vaikeutta, sillä nykyhallituksella on kovin lyhyt taival takanaan.

Hallituspuolueiden edustajien vastauksissa kehoitettiin ulkoministeri **Ilkka Kanervaa** reippaasta ja asiallisesta aloituksesta.

EU sai suomalaismepeiltä pienen verran heikomman arvostuksen 6,9. EU puhuu solidaarisuuden tärkeydestä, mutta käytännössä jäsenmaat hoitavat edelleen suhteitaan Venäjän kanssa kahdenvälisesti.

Kriittisimpien vastausten mukaan EU ei tee riittävästi töitä nostaakseen esille Venäjän ongelmia demokratian kehittä-

misessä ja ihmisoikeuksien edistämiseksi. EU:n katsotaan myös pehmentävän lausuntojaan Venäjän energiavarojen takia.

Myönteisimmän arvion antoi **Anneli Jäätteenmäki** (kesk): Suomelle 9+ ja EU:lle 8. Huonoimmat arvostukset tulivat EU-kriittiseltä **Esko Seppäältä** (vas): Suomelle 4 ja EU:lle 5.

Europarlamentaarikkojen arviot

- Minkä kouluarvosanan annat Suomen hallitukselle Venäjä-suhteiden hoidosta?
- Minkä kouluarvosanan annat EU:lle Venäjä-suhteiden hoidosta?

Satu Hassi (vihr)
7 On tosi vaikea vastata kun hallitus on istunut vasta kuukauden pari. Näytöt ovat pääosin vasta edessä.

7,5 Plussaa tulee pyrkimyksestä pitää esillä myös Venäjän isoja ongelmia, kuten koko ajan huononeva ihmisoikeustilannetta ja demokratiaa, minusta siitä että energia sanelee suhteita liikaa. Miinusta tulee siitä, että EU ei toimi Venäjän suhteen kovin yhtenäisesti, plussaa siitä että viime huippukokouksessa yhtenäisyys ja selkäranka löytyivät.

Ville Itälä (kok)
8 Ulkoministeri Ilkka Kanerva toimii reippaasti: sanoo asiat suoraan, mutta ylläpitää vuoropuhelua. Myös ulkomaankauppaniesteri Paavo Väyrynen on toiminut hyvin puutullikiistassa.

5,5 Venäjä-politiikkaa ei voi tehdä aanelosten kautta.

Anneli Jäätteenmäki (kesk)
9+ Ei perusteluja.

8 EU:n Venäjä-suhteita haittaa selkeä mielipiteiden kirjo.

Piia-Noora Kauppi (kok)
9 Hallitus on ollut aktiivinen Venäjään liittyvien asioiden ympärillä käydyssä EU-keskustelussa ja kahdenvälisissä kontakteissa Venäjän kanssa on nostettu esille meille kansallisesti tärkeitä teemoja, kuten puutullit. Ulkoministeri Ilkka Kanerva hoiti Viron patsaskiistan liittyen kommentoinnin hienosti.

8 Liian monet jäsenvaltiot pyrkivät edelleen hoitamaan Venäjä-suhteensa kahdenvälisesti. Erityisesti suuret jäsenvaltiot ovat syllistyneet tähän. Toisaalta liittokansleri Merkel on huomattavasti edeltäjänsä Schröderiä "eurooppalaisempi" ja on pyrkinyt pitämään kaikki mukana EU:n Venäjä-politiikan muodostamisessa.

Eija-Riitta Korhola (kok)
– On liian aikaista antaa nykyhallitukselle arvosanoja. Suhteissa Venäjään niin kuin muussakin ulkopoliittikan hoidossa on nähtävissä selvää jämäköitymistä ja aktivoitumista edelliseen hallitukseen verrattuna.

7 EU on kohtalaisen hyvin onnistunut säilyttämään yhtenäisyytensä Venäjän suuntaan. Sen sijaan pitäisi nostaa päättäväisemmin esille huoli ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä demokratian ja sananvapauden toteutumisesta Venäjällä. EU on ollut melko voimaton myös energiapolitiikassaan Venäjän kanssa.

Henrik Lax (r)
7 Suomen hallituksella ja ulkopoliittisella johdolla ei ole ennakkoava otetta, vaan asioihin reagoidaan jälkijättöisesti. Suomi ei ole otanut aktiivista roolia EU:n Venäjä-suhteissa.

5+ EU:lla on suuri haaste puhua yhdellä äänellä Venäjän kanssa.

Lasse Lehtinen (sd)
7 Se ei viittaa, jos ei kysytä ja vastaa niitä näitä kun kysytään.

8 Yritystä on, mutta aina joku lipsuu ruodusta oman voiton odotuksessa.

Riitta Myller (sd)
7 Vaikaa sanoa tämän uuden hallituksen työstä, kun se on vielä niin lyhytikäinen. Mielestäni sen olisi nyt selvittävä yhdessä venäläisten kanssa, miten hurjasti kasvavia öljylikuituksia hoidetaan, jotta ympäristövahingoilta vältyttäisiin.

7 Suhteiden nykytila näkyy mm. siinä ettei uutta kumppanuus- ja yhteistyösopimusta ole saatu allekirjoitettua, toiminta toki jatkuu vanhan pohjalta. Venäjän ja EU:n välejä hiertää myös kiista puolalaisesta lihasta ja puuntuontitullit. On välttämätöntä, että EU toimii yhdellä äänellä näissä asioissa.

Reino Paasilinna (sd)
7 Ei ole kiirehtinyt tekemään paljoakaan.

6,5 EU on hankalassa tilanteessa: niin Venäjä kuin Yhdysvallatkin pyrkivät kahdenkeskisiin yhteyksiin unionin jäsenmaiden kanssa. Yhteisiä päätöksiä on vaikeaa tehdä, kun yksikin jäsen voi pysäyttää hankkeet.

Samuli Pohjamo (kesk)
8+ Uudessa hallituksessa on ulkoasioissa kokenut ministeri ja hallitus on aloittanut Venäjän suhteiden hoidon määrätietoisesti.

6,5 Venäjän suhteiden hoito on hapanroivaa, yhdellä äänellä puhuminen tuottaa vaikeuksia ja Euroopan riippuvuus Venäjän energiasta vaikuttaa kannanottoihin.

Esko Seppänen (vas)
4 Suomi luopuu omasta ulkopoliittikastaan ja Venäjä-suhteiden hoidosta halutessaan kaikkien EU-maiden puhuvan yhdellä äänellä, mikä merkitsee veto-oikeutta Puolalle, Viroille ja niiden kaltaisille reaktionaarisille maille.

5 EU ei ole ulkomaissa suhteissa täysivaltainen toimija, vaan jäsenmaat ovat. Monilla jäsenmailloilla on hyvät suhteet Venäjään, joillakin harvoilla huono. Media tekee Venäjän ja EU:n suhteista huonoimpia kuin ne ovat.

Alexander Stubb (kok)
8 Peruskuvioit hoidettu hyvin. Puutulleissa voisi olla kovempi.

8 Yritystä yhteiseen linjaan on ollut. Väillä ollaan siinä onnistuttukin. Tavoitteena olla solidaarinen kaikille EU-jäsenille, oli sitten kyse puolalaisesta lihasta, virolaisista patsaista tai Lietuan energiajärjestelmästä.

Hannu Takkula (kesk)
– Arvosanat eivät kerro tässä asiassa mitään, vaan kaventavat näkökulmaa. Ulkoministeri Ilkka Kanervan aloitus ja sitä kautta uuden hallituksen Venäjä-politiikan ulostulo ovat selvästi eurooppalaisempia ja ajantasaisempia kuin edellisen hallituksen. Kanerva edustaa näkemyskseen raikasta ja itsenäistä Virola.

8 EU:ssa paistaa voimakkaana Venäjän tuntemattomuus. Kuka tuntee Putinin ja hänen aivotuksensa. EU hoiti esimerkiksi Viron patsaskiistan kömpelästi. Ei Venäjä voi hyppyyttää miten tahtoo itsenäistä Viroa. EU:n pitää elää niin kuin opettaa, eikä olla hiljaa Venäjän energiavarojen edessä.

Kyösti Virranskoski (kesk)
8 Suhteet kohtalaisen hyvät mutta parantamisen varaa mm. energia-yhteistyössä (maakaasulinjaukset ym.) sekä liikenneyhteyksissä.

8 Suhteet ovat kohtalaisen realistisella tasolla, mutta parantamisen varaa on lähes kaikilla politiikan aloilla.